



בתי המשפט

א 003326/04

בית משפט השלום באר שבע

א 3341/04

תאריך: 30 ביולי 2009

כפוי: כב' השופט גד גדעון

בעניין: מדינת ישראל באמצעות מנהל מקרקעי ישראל

התובעת ע"י ב"כ עו"ד עדתו גיורא

נגד

הנתבעים בת.א. 3326/04 אבו אלקיעאן איברהים פרהוד ואח'

הנתבעים בת.א. 3341/04 עטווה עיסא אבולקיעאן ואח'

ע"י ב"כ עו"ד סוהאד בשארה

פסק דין

1. זהו פסק דין בתביעות התובעת בתיקים שבכותרת, לסילוק יד וצו מניעה קבוע, נגד הנתבעים, ביחס למקרקעין מוסדרים הידועים כגוש 100009 חלקה 1, וגוש 100010 חלקה 1, על כביש יתיר-חורת, הרשומים על שם התובעת (להלן: "המקרקעין"). התביעות נדונו במאוחד, על פי החלטה מיום 20.4.06. הוחלט לקבל את התביעות, ולהלן הנימוקים.
2. התובעת טענה במסגרת שתי התביעות שהגישה, כי הנתבעים, תפסו חזקה בחלק מן המקרקעין, בשטח של כ - 15 דונם, והם עושים בו שימוש למגורים, לאחסון וגידול עדריהם. עוד טענה התובעת, כי לנתבעים אין רשות, בין בתמורה ובין שלא בתמורה, לעשות שימוש במקרקעין.



בתי המשפט

א 003326/04

בית משפט השלום באר שבע

א 3341/04

תאריך: 30 ביולי 2009

בפני: כב' השופט גד גדעון

3. הנתבעים טענו בכתבי הגנתם, טענות מקדמיות, לעניין התיישנות ושיהוי, וכן טענו, להעדר סמכות עניינית לבית המשפט - טענה ממנה חזרו, בהודעת ב"כ הנתבעים לפרוטוקול ביום 23.6.05.

לגוף התביעות טענו הנתבעים, כי זכות הבעלות של התובעת על הקרקע, היא תוצאה של הליך הסדר אשר הסתיים ביום 9.5.1978, עליו ידעו הנתבעים, רק סמוך להגשת כתב ההגנה. לטענתם עד שנת 1948, התגוררו בני השבט, באזור ואדי זובאלה, בנו שם את כפרם ועיבדו אדמות שבבעלותם, כאשר לאחר הקמת מדינת ישראל, הותבקשו בני השבט ע"י הממשל הצבאי, לעזוב את אדמותיהם, ולעבור לאזור חירבת אלהווייל. מיד לאחר הפינוי הותר להם לחזור לאדמותיהם, באופן חד פעמי, לצורך הקציר. לאחר מכן, הותבקשו שוב לעבור לאזור יתיר, שם הותר להם לגור, לרעות ולעבד 7,000 דונם, אשר הוחכרו לשייחי השבט, פרהוד אבו אלקיעאן. מכאן לטענתם, כי הינם בעלי המקרקעין בהם החזיקו משפחותיהם כ - 48 שנים, עובר להגשת כתב ההגנה. עוד טענו, כי פינויים ממקום מגוריהם היחיד, יפגע בזכותם לדיור, המעוגנת בחוק יסוד כבוד האדם וחירותו, וכי דרישת הפינוי של התובעת, נובעת מהרצון להקים יישוב יהודי במקום, בשם "חירן", מה שמהווה הפליה על רקע לאום, ופגיעה בעקרון השוויון.

4. בכתב התשובה שהגישה התובעת, טענה, בין היתר, כי אין לקבל את טענת הנתבעים, היות שמדובר במקרקעין מוסדרים ורשומים, שאין להעלות ביחס אליהם טענות התיישנות או שיהוי, וכי טענתם של הנתבעים, כי רכשו זכות עקב שהייה במקרקעין, לפני הרישום לא עומדת להם, שכן עם הרישום, נמחקות כל הזכויות הבלתי רשומות, שהיו לפניו. כן טענה, כי לא תגרם פגיעה בזכות הדיור של הנתבעים, כיוון שהמדינה מציעה להם פתרון זמין ומיידי, ביישוב חורה.



בתי המשפט

א 003326/04

בית משפט השלום באר שבע

א 3341/04

תאריך: 30 ביולי 2009

כפני: כב' השופט גד גדעון

5. התובעת הגישה תצהיר של מר אילן ישורון, עובד במנהלה לקידום בדואים בנגב, ותצהיר של מר דוד הדר, המפקח על השטח בו מצויים המקרקעין.

הנתבעים הגישו תצהירים, של מר עטווה עיסא אבו אלקיעאן, הנתבע בת.א. 3341/04, חיליל פרהוד אבו אלקיעאן – מוכתאר השבט, הנא חמדאן – מתכנת ערים ואזורים, אחמד אברהים אבו אלקיעאן – הנתבע מס' 2, איברהים פרהוד אבו אלקיעאן – הנתבע מס' 1.

6. מר אילן ישורון העיד בתצהירו, בין היתר: "ידוע לי מתוקף תפקידי כי לכל בני השבט אבולקיעאן היושבים בפזורת נחל יתיר יש פתרונות דיור מידיים ומגרשים זמינים בשכונה 9 של הישוב חורה... ועל אף שהנתבעים יושבים על מקרקעי המדינה הרשומים כדין על שמה נוהל עם כל בני פזורת אבו אלקיעאן היושבת לאורך כביש חורה יתיר מו"מ לצורך פיננסיים מן המקרקעין. חלק גדול מבני הפזורה הי"ל הגיע להסכם עם המדינה והם עברו להתגורר בישוב חורה הסמוך למקום מגוריהם...".

מר דוד הדר העיד בתצהירו בין היתר: "בתוקף תפקידי כפקח ביחידה סיירתי לעיתים תכופות בכל השטח אשר נמצא תחת פיקוחי והוא כולל בחובו את אזור נחל יתיר וזו כל פזורת שבט אבולקיעאן באזור נחל יתיר... בסיורי במקרקעין נוכחתי כי הנתבע 1 יחד עם אישתו הנתבעת מס' 2 ועוד ארבע נשותיו הנוספות, וילדיהם... תפסו חזקה בחלק מן המקרקעין בשטח של כ - 15 דונם... והם עושים שימוש למגורים ולאחסון וגידול עדריהם. הנתבעים אף הקימו במקום ארבעה מבני בלוקים שבעה צריפים ומכלאת עדרים, כל זאת ללא רישיונות בניה וללא היתר כחוק, תוך השגת גבול ופלישה למקרקעי המדינה". בהמשך העיד: "מבדיקה שביצעתי במינהל מקרקעי ישראל ובמשרדי המינהלת לקידום ענייני הבדואים בדרום עולה כי לנתבעים אין זכויות כלשהן במקרקעין והימצאותם ושימושם בהם הינם בניגוד לכל דין...".



בתי המשפט

א 003326/04

בית משפט השלום באר שבע

א 3341/04

תאריך: 30 ביולי 2009

בפני: כב' השופט גד גדעון

7. עדי הנתבעים, פרטו בתצהיריהם, את העובדות שנטענו בתמצית בכתבי ההגנה. העדים גם העידו על סיוע שקיבלו תושבי הכפר מן המדינה, לשיקום מבנים שנהרסו בשטפון שארע בשנת 1997. לתצהירים צורפו מסמכים, המעידים על ישיבת בני המשפחה באיזור במשך שנים רבות, לרבות אישורים, על תשלום מסים בגין עיבוד הקרקע, ותזכירי תביעה ביחס למקרקעין באיזור ואדי זובאלה.

מר עטווה עיסא אבו אלקיעאן העיד, לעניין המעבר למגורים במקרקעין: "...עברה משפחתי, בשנת 1956, להתגורר בכפר, על פי צווים של המושל הצבאי באזור הנגב, אשר ביקש מבני שבט אבו אלקיעאן לעבור לאזור בו אנו מתגוררים כעת". בהמשך העיד: "...כי מאז הקמתו של הכפר על ידי ממוני המשטר הצבאי ב- 1956, לא ננקטו כנגדי, כל הליכים לפינוי או הריסה... ידוע לי כי המדינה מתכננת להקים באזור ישוב יהודי בשם חירן...".

מר ח'ליל פרהוד העיד בתצהירו, בין היתר: "משהתבקשו בני השבט אבו אלקיעאן לעבור לאזור יתיר בשנת 1956, על ידי הממשל הצבאי, הוחכרו לשבט כ- 7000 דונם קרקע חקלאית לעיבוד באזור יתיר. עבור הקרקע הנ"ל שולמו דמי חכירה ומיסים כנדרש". בהמשך העיד: "היות ורשויות הממשל הצבאי הם אלה שהעבירו את בני שבט אבו אלקיעאן לאזור יתיר והחכירו להם קרקעות, הרי אותן רשויות ידעו על מעברו וקימו של השבט באותו אזור משך כל השנים שעברו...עניינינו התנהלו אל מול הרשויות באופן רגיל ופורמאלי ללא כל התכחשות מצידם להעברתנו וקימונו באזור יתיר...".

מתכנתת הערים הגבי' הנא חמדאן, העידה בתצהירה, כי ביום 1.2.03, פנתה לגנוך המדינה, לצורך עיון במסמכים הקשורים "...לנושאי הבדואים בנגב". לדבריה, נמסרו לעיונה, רק חלק מהמסמכים הרלוונטיים. העדה העידה בין היתר: "...נתקלתי במסמך פנימי שהוכתר כסודי, מיום 28.8.1975, מטעם מר לובראני מלשכת ראש הממשלה ולשכת היועץ לענייני ערבים. מסמך זה התייחס לשאילתא בממשלה בנושא פלג השבט הבדואי אלקואעין. במסמך זה פורט, בין היתר, כי בני השבט אלקואעין [אבו אלקיעאן],



בתי המשפט

א 003326/04

בית משפט השלום באר שבע

א 3341/04

תאריך: 30 ביולי 2009

בפני: כב' השופט גד גדעון

הסכימו "להעתיק את מקום מגוריהם לסביבות עתיר" וכי הם "קיבלו בחכירה קרקע מאדמות המדינה בהתאם לנוהל של משרד החקלאות והם מעבדים אותם".

העדה העידה, כי, ערכה בדיקה לעניין המצב התכנוני באזור הכפר, ומצאה מסמכים, בנוגע ליישובים מתוכננים באזור הכפר, לדבריה: "בדו"ח זה מצויין, בין היתר, ישוב בשם חירן, אשר עתיד להיות מוקם צפונית מזרחית לחורה, באזור יתיר. בדף הנתונים אודות הישוב חירן, נכתב תחת הסעיף בעיות מיוחדות, בין היתר, כי "יש בדואים בשטח" ... ביום 21.7.2002, התקבלה החלטת הממשלה מס' 2265, בדבר הקמת ישובים חדשים, ומבינם אושר הקמת הישוב חירן".

8. מר דוד הדר, העיד בחקירתו הנגדית, בין היתר: "...לכל אזור ספציפי יש את הפתרונות שלו. לאזור בו הנתבעים גרים נמצא בפתרון מיוחד, בשם חורה. לרוב האנשים שגרים בשטח הזה יש מקום לבוא לגור בחורה...בדקתי אם יש להם אישור שהייה בשטח והסתבר שאין להם....".

מר אילן ישורון העיד בחקירתו, בין היתר: "חשוב להדגיש כי המשא ומתן עם שבט אבולגיעאן לא התחיל עם תכנון הישוב חירן אלא קודם לכן בשנות השמונים ולראיה מרבית שבט אבולגיעאן עבר לחורה בתחילת שנות התשעים ובמדרג מסוים כל השבט היה אמור לעבור לחורה ואף תוכננו ופותחו שתי שכונות של מאות מגרשים שכבר מאוכלסות...בשכונה 9 ישנם 350 מגרשים נוספים"

הגב' הנא חמאדן, העידה בחקירתה הנגדית לעניין המסמכים שהוגשו באמצעותה: "אני צילמתי...מגזנד המדינה ואין לי קשר אל המסמך. אין לי גם ידיעה לגבי תוכנו...צילמתי את המפה מפני ששם רואים את המקום בו היה אמור לשבת שבט אבולקיעאן. אני לא יודעת אם מה שכתוב שם נכון...".



בתי המשפט

א 003326/04

בית משפט השלום באר שבע

א 3341/04

תאריך: 30 ביולי 2009

בפני: כב' השופט גד גדעון

מר איברהים אבולקיעאן העיד בחקירתו הנגדית, בין היתר: "...אני יודע שזו האדמה שלנו במקום האדמה שפינינו בואדי זובאלה, אני יודע שהאבא והסבא שלי אמרו שהאדמה הזאת, במקום האדמה שמואדי זובאלה. אין לי מסמכים שמראים את מה שאני טוען. אבל נולדתי כאן ומעולם לא אמרו לי לפנות את המקום. בשנת 97 הצריפים עפו שהיה שטפון... הממשלה סייעה לנו וסיפקה לנו בלוקים וחומר בניין... באו נציגי הממשלה לאחר הסופה, שרון בזמנו, ונתנו לנו את החומרים לבניה".

מר אחמד אבולקיעאן העיד בחקירתו, בין היתר: "...אנחנו יושבים בעתיר משנת 56. אף פעם לא הגישו נגדי תביעה... אין לי הסכם שלפיו החכירו לנו את השטח. נתנו לנו מילה שהשטח שלנו ושלמנו כסף עבור הזכות לגור שם... עד שנת 84 או 85 שילמנו עבור הקרקע ואז אמרו לנו שכבר לא צריך".

מר עטווה אבולקיעאן העיד בחקירתו, בין היתר: "אבי אמר לי שהיתה לו קרקע חקלאית באזור ואדי זובאלה, אני חושב שי שלי חלק מהמסמכים, אבל הם אצל אחי. יש לי אולי שניים עשר מבנים מבלוקים... אין למבנים היתרי בניה".
בהמשך העיד: "...אם נותנים לי מגרש בשכונה טובה שאני רוצה לגור בה אני מוכן לעבור".

בסוף דיון ההוכחות, ביקשה ב"כ הנתבעים להתיר הגשת "סבב ראיות נוסף", משום שמדובר בתביעות, נגד אוכלוסיה היושבת במקום כ-50 שנים, ויש צורך לאתר מסמכים. הבקשה נדחתה, בין היתר, משום שהליכי הגילוי והעיון בוצעו במשך כשנה לאחר מתן ההחלטה על הגשת הראיות. יחד עם זאת, נקבע בהחלטה האמורה, כי אם תבוא בקשה להגיש ראיה ספציפית, שתתגלה עד למועד מתן פסק הדין, היא תידון לגופה.

ב"כ הנתבעים אכן הגישה בהמשך, בקשה להגשת ראיות נוספות. הבקשה נדחתה, באשר נקבע, כי הנתבעים לא הראו, את הרלוונטיות של המסמכים הנוספים לדיון בתביעות.



בתי המשפט

א 003326/04

בית משפט השלום באר שבע

א 3341/04

תאריך: 30 ביולי 2009

בפני: כב' השופט גד גזעון

9. התובעת טענה בסיכומיה, בין היתר, כי הנתבעים לא הוכיחו את טענות ההגנה שלהם, באשר עיקר הראיות עליהן נסמכו, היו עדויות מפי השמועה, או עדויות סברה, שאינן קבילות, וכי המסמכים שצורפו לתצהירי הנתבעים, אינם קבילים. עוד טענה התובעת, כי לא עומדות לנתבעים זכויות שביושר שביחס למקרקעין, נוכח הסדר המקרקעין, והוראות החוק לעניין מקרקעין מוסדרים. לטענתה, גם מהראיות שהגישו הנתבעים, לא עולה, כי היו להם זכויות במקרקעין באזור מגורי משפחתם בואדי זובאלה.

הנתבעים חזרו בסיכומיהם בפירוט, על טענותיהם שבכתב ההגנה לרבות טענות השיהוי, והאפליה. הנתבעים טענו, כי למעשה מנסה התובעת באמצעות תביעות בשטח, לפנות כפר שלם מיושביו, תוך פגיעה קשה בזכויות היסוד של התושבים. לטענת התובעת, לא הוכחה עילת התביעה, שכן על אף שהמקרקעין רשומים על שמה של המדינה לא הוכח כי הנתבעים משיגי גבול. לטענתם, הם נמצאים במקרקעין ברשות, ע"פ צווים של הממשל הצבאי מאז שנות ה-50. עוד טענו הנתבעים, כי הם בני רשות בתמורה באזור בו הם גרים, וכי הרישיון שניתן להם לפני כחמישים שנה, הוא רישיון בלתי הדיר, שאין לבטלו. לטענתם, התנהגות הרשויות במשך כל השנים, מהווה הסכמה מטעם המדינה, למתן הרישיון. הנתבעים הודיעו, כי הצעת התובעת, להעבירם ליישוב חורה אינה מקובלת עליהם, בשל הנוקים אשר יגרמו להם כתוצאה מכך.

10. אין מחלוקת, כי התובעת הינה בעלת המקרקעין, וכי המקרקעין מנוהלים עברה, ע"י מנהל מקרקעי ישראל. לפיכך, רובץ על הנתבעים, הנטל להוכיח כי יש להם זכות במקרקעין, וכי לא ניתן לדרוש פינויים מן המקרקעין, או כי יש מקום להתנות את הפינוי, בתשלום פיצויים. סבורני, כי הנתבעים לא הרימו נטל זה.

11. הנתבעים לא הוכיחו כי החזיקו במקרקעין, חזקה נוגדת, במהלך התקופה הנטענת, דהיינו משנת 1956, שהרי טענו את ההפך – כי ישיבתם במקרקעין היתה על דעת המדינה, ובהסכמתה. מכאן, כי לא רכשו במקרקעין זכויות כלשהן מכח התיישנות או



בתי המשפט

א 003326/04

בית משפט השלום באר שבע

א 3341/04

תאריך: 30 ביולי 2009

כב' השופט גד גדעון בפני:

הנתבעים לא הוכיחו, כי הרשות האמורה, הינה בלתי הדירה. כך, לא הוכיחו הנתבעים, כי השקיעו בתום לב, השקעתם במקרקעין. המבנים שבנו הנתבעים במקרקעין, נבנו שלא כדין, ואינם עשויים להיחשב, כהשקעה במקרקעין, בגינה יהיו זכאים לפיצויים כתנאי לפינוי, ובוודאי שלא מדובר בהשקעה שמשויה להפוך את הרשות, לבלתי הדירה. לפיכך, וכאשר כאמור לעיל, הרשות שניתנה לנתבעת ביחס למקרקעין, היתה רשות שניתנה חינם, הרי שזכאית היתה התובעת לבטלה, בהודעה לנתבעים בכל עת (רי ע"א 32/77 אליאסף טבולצקי נ' בית כנסת ובית מדרש החסידים, פ"ד ל"א (3) 210).

הנתבעים טענו כאמור, כי יש לדחות את התביעה משום שהוגשה בשיהוי. יש לדחות טענה זו. כפי שנאמר לעיל, התובעת הסכימה למעשה לשיבת הנתבעים במקרקעין, כאשר משניתנה הרשות בחינם, רשאית היתה לבטל את הרשיון בכל עת, ואולם, כל עוד לא הודיעה על ביטול הרשיון, לא החל ממילא "מירוץ השיהוי", וודאי שלא ניתן ללמוד מאי הגשת התביעות בעבר, על כך שהתובעת ויתרה על זכויותיה במקרקעין.

12. הנתבעים ביססו טענתם לעניין הכרה של המדינה בזכויותיהם במקרקעין, על כך ששולמו לבני משפחותיהם, פיצויים בגין נזקי מלחמה, ובגין השטפון כאמור לעיל. אין בעובדות אלה כדי להראות, כי המדינה הכירה בזכויות במקרקעין.

הפיצויים ששולמו בשנות ה-60, כעולה ממסמכים שהוגשו, שולמו עבור נזק ל"יבולים", דהיינו עבור נזקי חקלאות בלבד. אשר לפיצויים בגין השטפון - העובדה שהתובעת סייעה לתושבי הכפר לשקם נזקים מהם סבלו, עקב השטפון בשנת 1997, אף היא אינה מוכיחה כי היו להם זכויות במקרקעין, מעבר לזכות של בני רשות. המדובר, על פני הדברים, בסיוע שניתן עקב מצוקה, שאין עימו כל הכרה בזכויות חזקה ובודאי לא זכות בעלות.

13. טענות הנתבעים, לעניין אפליה ביחס לתושבים עתידיים של היישוב "חירן", אותו מתכוונת התובעת להקים, ואי הסכמתם לפתרון שהוצע למגוריהם בישוב חורה, אינן עשויות לבסס להם הגנה מפני התביעה. על פני הדברים, ככל שנפל פגם בהחלטות



בתי המשפט

א 003326/04

בית משפט השלום באר שבע

א 3341/04

תאריך: 30 ביולי 2009

בפני: כב' השופט גד גדעון

התובעת, ביחס לעניינים אלה, עשויה אולי להמצא לנתבעים תרופה, בתחומי המשפט החוקתי והמנהלי, בפני הערכאה המתאימה, ואולם, במצב החוקי דהיום, אין בטענות אלה לבסס להם זכות במקרקעין, או הגנה מפני תביעת התובעת נגדם, מכוח בעלותה במקרקעין.

14. המסקנה מן האמור לעיל הינה, כי הנתבעים לא הרימו את הנטל להוכיח, כי יש להם הגנה מפני התביעות, ויש על כן לקבלן, להורות על סילוק ידם של הנתבעים מהמקרקעין, וליתן צווים, כפי שהתבקשו.

15. התביעות מתקבלות אפוא. אני מחייב את הנתבעים, יחד ולחוד, לשלם לתובעת שכר טרחת עו"ד בגין שתי התביעות יחד, בסך 10,000 ₪ בתוספת מע"מ, וכן הוצאות המשפט. ב"כ התובעת יגיש פסיקתא לחתימה, ורשאי לצרף אליה, בקשה לשומת הוצאות.

ניתן היום ט' באב התשס"ט, 30 ביולי 2009, בהעדר הצדדים.

גד גדעון, שופט

בית משפט השלום באר-שבע
אני מאשר
שהעתק זה נכון ומתאים למקור
מזכיר ראשי



בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"א 1165-09

28 בפברואר 2011

בפני כב' הרכב:

כב' השופטת שרה דברת, ס. נשיא – אב"ד

כב' השופטת רחל ברקאי – שופטת

כב' השופט אריאל ואגו – שופט

המעוררים

1. איברהים פרהוד אבו אלקיעאן ואח'

(הנתבעים בת.א. 3326/04)

2. עטוה עיסא אבו אלקיעאן ואח'

(הנתבעים בת.א. 3341/04)

ע"י ב"ב עו"ד פאטמה אלעג'ו ועו"ד חסן ג'בארין

נגד

המשיבה

מדינת ישראל

ע"י ב"ב עו"ד גיורא עדתו

פסק דין

כב' השופטת רחל ברקאי:

- מונח בפנינו ערעור על פסק דינו של בית המשפט השלום בבאר-שבע (כב' השופט גד גדעון) מיום 30.7.09, ב-ת.א. 3326/04, ות.א. 3341/04, אשר קיבל את תביעת המשיבה והורה על סילוק ידם של המערערים מן המקרקעין הידועים כגוש 100009 חלקה 1 וגוש 100010 חלקה 1, הרשומים על שם המשיבה (להלן: "המקרקעין"). עוד חויבו המערערים בהוצאות המשיבה, בגין שתי התביעות יחד, בסכום כולל של 10,000 ₪.
- נגד המערערים, הוגשו תביעות פינוי וסילוק יד מהמקרקעין הנדונים, בטענה כי תפסו חזקה במקרקעין ועושים בהם שימוש ללא רשות. המערערים בת"א 3326/04 הינם אב המשפחה, חמשת נשותיו וילדיהם והמערערים בת"א 3341/04 הינם אב המשפחה, שתי נשותיו וילדיהם. על פי החלטת בית משפט קמא אוחד הדיון בתובענות הנייל.



בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"א 1165-09

28 בפברואר 2011

בפני כב' הרכב:

כב' השופטת שרה זברת, ס. נשיא – אב"ד

כב' השופטת רחל ברקאי – שופטת

כב' השופט אריאל ואגו – שופט

3. בכתב התביעה, בבית משפט קמא, טענה המשיבה כי המערערים תפסו חזקה במקרקעין, שהינם מקרקעין מוסדרים ורשומים על שם מדינת ישראל, בשטח של כ-15 דונם, בו עשו שימוש למגורים, לאחסון וגידול עדריהם. התביעה התבססה על הטענה כי למערערים אין רשות, בין בתמורה ובין שלא בתמורה, לעשות שימוש במקרקעין. המערערים הקימו מבני בלוקים וצריפים ללא רישיונות בניה וללא היתר כחוק.
4. מנגד, טענו המערערים, בכתב הגנתם, כי הינם בעלי המקרקעין בהם החזיקו משפחותיהם במשך כ-48 שנים עובר להגשת התובענה, וכי קמה להם זכות לבעלות ולחילופין רשות שימוש בלתי הדירה במקרקעין הנדונים, וכי דרישת הפינוי נגועה בחוסר תום לב ואפליה מכוונת על רקע לאום מאחר וכל כולה נובעת מרצון המשיבה להקים במקום יישוב יהודי. עוד טענו טענות של התיישנות ושיהוי בהגשת התביעה.
5. בית משפט קמא, דחה את הטענות המקדמיות שהעלו המערערים, טענת ההתיישנות וטענת השיהוי. באשר לטענת השיהוי קבע בית משפט קמא כי מרוץ מניין השיהוי מתחיל מרגע ההודעה שנשלחה אל המערערים, על ידי המשיבה, אודות ביטול הרשות להמשיך ולעשות שימוש במקרקעין. לדידו, כל עוד לא ניתנה הודעת הביטול אין מקום לקבל את טענת השיהוי. אשר לטענת ההתיישנות קבע בית משפט קמא כי המערערים לא החזיקו במקרקעין חזקה נוגדת מאחר ושיבתם במקרקעין היתה על דעת המשיבה ובהסכמתה ועל כן לא נרכשו זכויות מכח התיישנות.
6. לגופו של עניין, קבע בית משפט קמא, כי על פי הרישומים שבאו בפניו ואשר לא נסתרו, אין חולק שהמשיבה הינה הבעלים הרשום במקרקעין, המנוהלים עבורה על ידי מינהל מקרקעי ישראל, ולכן על המערערים מוטל הנטל להוכיח כי יש להם זכות במקרקעין, כטענת הגנה אל מול דרישת הפינוי מצד המשיבה, נטל אותו לא הרימו.
7. בית משפט קמא דחה את טענת המערערים כי קנו בעלות במקרקעין בתמורה להסכמתם לעבור מאזור ואדי זובאלה, מקום בו שהה השבט, לטענתם, עד שנת 1948, אל המקרקעין הנדונים, בו הם שוהים מאז ועד היום. בית משפט דחה טענה זו בנימוק כי המערערים לא הוכיחו את זכויותיהם במקרקעין באזור ואדי זובאלה ובהתאם לא הוכח כי מעברם



בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"א 1165-09

28 בפברואר 2011

בפני כב' הרכב:

כב' השופטת שרה דברת, ס. נשיא – אב"ד

כב' השופטת רחל ברקאי – שופטת

כב' השופט אריאל ואגו – שופט

למקרקעין הנדונים היווה תמורה לעזיבתם את השטח הקודם. כן, דחה בית משפט קמא את טענות המערערים כי ניתנה להם הבטחה שלטונית לפיה יקבלו זכויות במקרקעין כנגד הסכמתם לעבור מאזור ואדי זובאלה אל המקרקעין הנדונים, וזאת בהעדר כל ראיה אשר תוכל לבסס הבטחה שלטונית שכזו.

8. בית משפט קמא קבע, כי מעמדם של המערערים במקרקעין, הינו מעמד של בר רשות, מאחר וישבו במקרקעין שנים ארוכות, בידיעת המדינה ובהסכמתה, יחד עם זאת קבע כי הרשות היתה רשות חינוך ועוד קבע כי המערערים לא הוכיחו כי השקעותיהם במקרקעין, כולל בניית המבנים, שהמערערים הקימו, נעשו כדין וברשות. מטעמים אלו קבע כי המדובר ברשות הדירה.

9. גם את טענת המערערים כי המדינה הכירה בזכויותיהם במקרקעין, לנוכח העובדה ששילמה להם פיצויים בגין נזקי מלחמה ושיטפון, דחה בית משפט קמא, כשהוא קובע כי כל שהוכח ששולם להם בעבר על ידי המדינה הוא פיצוי בגין נזקי חקלאות בלבד ולחילופין כי אין בתשלומים האמורים כדי להעיד על הכרה בזכויות בעלות או זכות חזקה בלתי הדירה של המערערים במקרקעין.

10. את טענת האפליה וחוסר תום לב, אותה העלו המערערים ביחס למניע העומד מאחורי תביעת הפינוי, והוא כוונת המשיבה להקים במקום יישוב יהודי, דחה בית משפט קמא בקובעו כי אין בכך כדי לבסס הגנה מפני תביעת הפינוי האמורה וכי ככל שנפל פגם בהחלטת המשיבה ביחס לתוכנית המתאר ותכנון האזור, הרי שתורתם של המערערים הינה בתחומי המשפט החוקתי והמנהלי בפני ערכאה אחרת ולא במסגרת תביעת הפינוי הנדונה.

11. כאמור, בסופו של יום קבע בית משפט קמא כי המערערים לא הוכיחו כל זכות בעלות במקרקעין וכל שהוכח הוא כי קיבלו רשות מהמשיבה לשהות בקרקע, רשות שהינה הדירה ועל כן הורה על פינויים של המערערים.

12. המערערים ביקשו להשיג אחר קביעותיו של בית משפט קמא באשר למעמדם במקרקעין, וחזרו ופרסו את סיפורו ההיסטורי של בני שבט אבולקיעאן, השוהה במקום בו מצויים



בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"א 1165-09

28 בפברואר 2011

בפני כב' הרכב:

כב' השופטת שרה זברת, ס. נשיא – אב"ד

כב' השופטת רחל ברקאי – שופטת

כב' השופט אריאל ואגו – שופט

המקרקעין הנדונים, בני שבט עליו הם נמנים. לטענתם, יש לראות את תביעת הפינוי הנדונה על רקע המהלך הכולל בו פועלת המשיבה והוא פינוי בני שבט אבולקיען, תושבי כפר עתיר/אום אלחיראן (להלן: "הכפר"), ממקום מושבם מאז ימי הקמת המדינה, לשם הקמת ישוב יהודי במקום.

טענו המערערים כי הכפר, הינו כפר בדואי שאינו מוכר, בו מתגוררים כיום כ-1,000 תושבים, כולם בני השבט אבולקיען. לטענתם, לפני מעברם לכפר, ועד לשנת 1948, התגוררו בני שבט אבולקיען באדמות באזור ואדי זובאלה ובשנת 1948 התבקשו בני השבט, על ידי הממונים בממשל הצבאי, לעזוב את אדמותיהם ולעבור לאזור ח'רבת אלהווייל. לאחר מכן, הם התבקשו שוב על ידי הממונים בממשל הצבאי לעבור לאזור גיגילי (כיום קיבוץ להב). לטענתם, בשלב מאוחר יותר, בשנת 1956, ציווה הממשל הצבאי על בני השבט אבולקיען לעבור באופן סופי וקבוע למקרקעין עליהם הוקם הכפר, מקרקעין הנדונים, בו הם יושבים עד היום.

לטענתם, בהסתמך על הרשות שקיבלו, השקיעו בני השבט, במשך 50 השנים בהם הם שוהים במקום, וכן הם עצמם, בפיתוח המקום, בניית בתים וסלילת דרכים, הכל מתוך ציפייה להישאר במקום לתמיד. לטענתם, רכשו בעלות במקרקעין מכח הסכמתם למעבר למקרקעין הנדונים ולחילופין מכוח הבטחה שלטונית שניתנה להם.

טענו המערערים, כי שגה בית משפט קמא עת קבע שהינם ברי רשות במקרקעין שלא בתמורה, המעמידה את הרשות כחדירה. לטענתם, אם לא תתקבל טענת הבעלות, לה הם טוענים, יש לקבוע כי הינם ברי רשות בתמורה במקרקעין, ועל כן הרשות שקיבלו מהמשיבה להחזיק במקרקעין אינה חדירה וכי השקעותיהם במקרקעין נעשו על סמך המצג שהמשיבה יצרה אצלם לאורך כל השנים הארוכות בהן החזיקו במקרקעין.

לחילופי חילופין טענו המערערים, כי גם אם תתקבל הקביעה כי הרשות שניתנה להם הינה חדירה, הרי שבנסיבות העניין, שגה בית משפט קמא עת נמנע מלקבוע כי תביעת הפינוי, אשר באה מצד המדינה, המשיבה, נגועה בחוסר תום לב ושיקולי אפליה מאחר וכל שיש בה הוא רצון המשיבה לסלקם משטח האדמה שניתן להם, בין השאר מן המקרקעין נשוא התובענה, לטובת הקמת יישוב יהודי, תוך גזירת נוודות חוזרת על המערערים ובני שבטם. לטענתם, בהעדר הצבעה על אינטרס ציבורי לגיטימי, המצדיק את הפינוי האמור, יש לקבל את הערעור ולבטל את פסק דינו של בית משפט בדבר פינויים מן המקרקעין.



בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"א 1165-09

28 בפברואר 2011

בפני כב' הרכב:

כב' השופטת שרה דברת, ס. נשיא – אב"ד

כב' השופטת רחל ברקאי – שופטת

כב' השופט אריאל ואגו – שופט

13. המשיבה בטיעוניה הצדיקה את קביעותיו של בית משפט קמא וטענה כי אין מקום להתערב בפסק הדין של בית משפט קמא.

14. אין מחלוקת כי מדובר במקרקעין שעברו הליכי הסדר ורשומים על שם מדינת ישראל החל משנות ה-80 ולא הונחה כל תשתית ראייתית, בפני בית משפט קמא, כי המערערים הגישו תזכיר תביעה בגין המקרקעין הנדונים וגם לא נמצא כל הליך ערעור על הליכי הרישום של המקרקעין הנדונים. לפיכך, צדק בית משפט קמא כאשר קבע כי למערערים אין כל זכות בעלות או טענת בעלות במקרקעין הנדונים. כך, גם לא הוכחה כל הבטחה שלטונית שניתנה למערערים ביחס למקרקעין הנדונים.

15. סוגיית הרשות נבחנה ארוכות על ידי בית משפט קמא, אשר דן בשאלה אם מדובר ברשות שניתנה למערערים להחזיק במקרקעין בתמורה, שאז מדובר ברשות בלתי הדירה, או ברשות ללא תמורה, שאז מדובר ברשות הדירה. בית משפט קמא קבע כאמור, כי מדובר ברשות ללא תמורה ועל כן הרשות הדירה, כשהוא מגיע למסקנה זו על בסיס התשתית הראייתית אשר באה בפניו. בקביעה עובדתית זו לא מצאתי כל שגגה והמערערים לא השכילו להצביע על שגגה כלשהי בדרך הסקת המסקנות העובדתיות של בית משפט קמא המבוססות על התשתית הראייתית שבאה בפניו. המערערים לא הציגו כל הסכם חכירה בינם לבין המשיב, היכול להעיד על מתן רשות של המשיב למערערים לעשות שימוש במקרקעין, כנגד תשלום תמורה.

לפיכך, משנקבע כי הרשות שניתנה למערערים להחזיק במקרקעין הינה רשות הדירה, קמה למשיבה הזכות לדרוש את פינויים של המערערים מן המקרקעין ולא מצאתי כל שגגה במסקנתו זו של בית משפט קמא.

טענת ההפליה, חוסר שוויון ופגיעה בכבוד האדם וחירותו, לנוכח הטענה כי למשיבה כוונה נסתרת, ואולי אף גלויה, לפנות מן המקרקעין לטובת הקמת יישוב יהודי במקום, הינה טענה שיש בה כדי לתקוף את תוכניות המתאר ומדיניות המשיב בפני טריבונל אחר ולא במסגרת ההליך הנדון, שכל עניינו הינו עניינם הספציפי של המערערים.

16. לציין כי אין המדובר בתביעת פינוי חסרת מענה. המשיב, כחלק מהליך הפינוי, הציע למערערים כמו גם לאחרים מבני שבט אבולקיען ששהו במקום, קרקע חלופית בישוב חורה.



בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"א 1165-09

28 בפברואר 2011

בפני כב' הרלב:

כב' השופטת שרה דברת, ס. נשיא – אב"ד

כב' השופטת רחל ברקאי – שופטת

כב' השופט אריאל ואגו – שופט

המערערים, בתיק 3341/07, שילמו למשיב תשלום בגין רכישת מגרש בישוב חורה, אך נמנעו מלחתום על ההסכם, על אף שעל פי הצהרת המשיב עומד לרשותם מגרש זמין בישוב חורה.

17. לאור כל האמור לעיל אני ממליצה לחבריי לדחות את הערעור תוך חיוב המערערים בהוצאות המשיב בסכום כולל של 10,000 ₪. סכום ההוצאות יחולט מסכום הפיקדון.

רחל ברקאי, שופטת

כב' השופטת שרה דברת – אב"ד:

מסכימה אני עם פסק דינה של כב' השופטת ברקאי כמו גם להערותיו של השופט ואגו בהתייחס לדרך ואופן בה נוסח כתב התביעה, שאינו ראוי ובוודאי שאינו ראוי כאשר מדובר ברשות ציבורית. יחד עם זאת, איני סבורה שיש להימנע מפסיקת הוצאות לחובת המערערים, כיוון שנוסח כתב התביעה, לקוי ככל שיהיה, לא פגע בזכויות מהותיות של המערערים, משהעובדות לאשורן, התבררו עד מהרה.

המבחן לפסיקת הוצאות בערכאת הערעור, אם היה או לא היה מקום להגשת הערעור ומשהוגש הערעור ונדחה, צד שזכה - זכאי להוצאות.

שרה דברת, שופטת,
ס. נשיא



בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"א 1165-09

28 בפברואר 2011

בפני כב' הרכב:

כב' השופטת שרה דברת, ס. נשיא – אב"ד

כב' השופטת רחל ברקאי – שופטת

כב' השופט אריאל ואגו – שופט

כב' השופט אריאל ואגו:

אני מסכים לתוצאה, שאליה הגיעה חברתי, כב' השופטת ר. ברקאי, ולפיה, דין הערעור להידחות, ומצטרף לליבת נימוקיה, לאמור, כי משנקבע שניתנה למערערים רשות הדירה להימצא במקרקעין, ומשזו בוטלה, שוב אין בידם הגנה כנגד תביעת הפינוי.

כמו כן, מצטרף אני להערת חברתי, בסיפא של סעיף 15 לפסק דינה, על כי טענות המערערים במישור מדיניות המשיב ושיקוליו להגיש תביעת הפינוי, בזיקה, כנטען, לרצון להקים שם ישוב אחר, דינם להתברר בהליכים אחרים ובפורום שונה.

המערך העובדתי המצטייר הינו זה של העתקת מקום מושבם של המשפחות, לאתר הנדון, לפני עשרות שנים, ברשות, ואף בדרישת, הרשויות המוסמכות. לימים, ומשיקולים שונים, הוחלט לבטל את ההרשאה, ולהביא לפני השטח.

בהינתן עובדות אלה, שפסק הדין קמא מאזכר וקובע אותן כבלתי שנויות במחלוקת, יוצא, שמלכתחילה, כתב התביעה שהמשיבה הגישה, והמציג עילה של פלישה "סטנדרטית", ותפיסת חזקה ללא הרשאה כלשהי, לא תאם את מערך העובדות כהוויתן, ולא שיקף את המציאות המורכבת ואת הנסיבות הלא שיגרתיות, שפסק הדין קמא קובע, אלה שגם פורטו לעיל בחוות הדעת של כב' השופטת ברקאי בהליך הנוכחי. על הצגת הדברים בצורה לא שלמה ומדוייקת בכתב התביעה, יש להצר.

חבל שהצדדים לא השכילו להגיע להסדר ראוי והוגן, וכפי שראינו, הוצעה למערערים קרקע חלופית, והעתקת מגוריהם לישוב חורה, אך מסיבות כאלה ואחרות לא נסתייע הדבר.

במכלול הנסיבות, ולאור ההערה שלעיל בדבר ניסוח לא שלם של כתב התביעה, והצגת העילה שעל פיו, ולו נשמעה דעתי, לא הייתי מחייב את המערערים בהוצאות בהליך שלפנינו.

אמליץ, איפוא, לדחות הערעור, מנימוקי פסק דינה של חברתי, כב' השופטת ר. ברקאי, ובנתון להערוטי שלעיל, ולהימנע מפסיקת הוצאות לחובתם.

אריאל ואגו, שופט



בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"א 1165-09

28 בפברואר 2011

בפני כב' הרכב:

כב' השופטת שרה דברת, ס. נשיא – אב"ד

כב' השופטת רחל ברקאי – שופטת

כב' השופט אריאל ואגו – שופט

לפיכך הוחלט על פי פסק דינה של כב' השופטת ברקאי.

ניתן היום, כ"ד אדר א תשע"א, 28 פברואר 2011, בהעדר הצדדים.

אריאל ואגו, שופט

רחל ברקאי, שופטת

שרה דברת, שופטת,
ס.נשיא